

Den seneste vedrørte størrelsen og sammensætningen af edb-materiellet pr. 1. januar 1983. En ny opgørelse – pr. 1. januar 1986 – er under udarbejdelse og forventes offentliggjort i løbet af et par måneder. På grundlag af de tidligere opgørelser kan det groft skønnes, at værdien af det udstyr, der aktuelt findes i de enkelte statsinstitutioner, udgør omkring 1,5 mia. kr. – målt ved de historiske anskaffelsespriser, og at de årlige indkøb af edb-udstyr udgør 350–400 mill. kr.

Begrebet *kapacitet* i forbindelse med edb-systemer dækker over en række forskellige forhold. Besvarelsen af spørgsmål b. skal derfor ses i sammenhæng med den efterfølgende besvarelse af spørgsmål c. »mulighederne for udbygning af det valgte system«.

Den hastighed, hvormed et edb-anlæg kan behandle data, angives ofte som et udtryk for anlæggets kapacitet. Dette mål er imidlertid ikke noget entydigt udtryk for den »kapacitet«, som en bruger ud fra et anvendelsesorienteret synspunkt må lægge vægt på.

Et edb-systems kapacitet bør i stedet udtrykkes ved hjælp af en række forskellige egenskaber som f.eks. antal brugeropslag på dataskærme i en »travl time«, antal samtidigt aktive brugere og størrelsen af de tilsluttede registre. Herudover indgår *systemets udbygningsmuligheder* med stor vægt i vurderingen af det konkrete systems kapacitet, idet der hyppigt må lægges større vægt på et systems udbygningsmuligheder til dækning af fremtidige behov end på anlæggets kapacitet i den konkrete tilbudte udformning.

Generelt gælder, at den teknologiske udvikling har medført en markant forbedring af pris-/ydelsesforholdet på edb-udstyr.

Den »kapacitet«, der for blot 10–15 år siden i anskaffelse kostede millionbeløb og fysisk fyldte store lokaler, koster i dag under 100.000 kr. og kan anbringes under et almindeligt skrivebord.

Da denne udviklingstendens ventes at ville fortsætte også i de nærmest kommende år, vil de hidtil afholdte anskaffelsesudgifter kun være et begrænset og ikke særligt anvendeligt mål for den edb-kapacitet, der aktuelt er til rådighed i forvaltningen.

Omvendt medfører forbedringen i pris-/ydelsesforholdet heller ikke, at institutionerne skal vente, til løsningerne er blevet billigere. Ved enhver anskaffelse må der foretages en rentabilitetsanalyse, der ud fra den eksisterende prisstruktur belyser, om anskaffelsen på det givne tidspunkt vil være rentabel.

Den gunstige udvikling i pris-/ydelsesforholdet har således alene medført, at der i dag er væsentlig flere opgaver og funktioner, som med økonomisk fordel vil kunne udføres ved hjælp af edb end tidligere.

c. mulighederne for udbygning af det valgte system.

Svar:

Et edb-anlæg består af en række komponenter, som forsøges valgt og sammensat således, at der ikke er nogle »flaskehalse« i systemet. En sådan dimensionering forudsætter imidlertid en »kendt« *anvendelse* af systemet. Anvendelsen ændrer sig imidlertid over tiden, f.eks. som følge af at edb-anvendelsen indgår som en mere og mere naturlig del af den daglige sagsbehandling, eller fordi de oprindelige skøn over kapacitetsbehovet var usikre.

En nødvendig udbygning kan da principielt ske for hver enkelt del af systemet. Der kan være behov for at øge anlæggets regnekapacitet, for at tilslutte flere skærmtterminaler, eller der kan være behov for at udvide de elektroniske »lagre« (systemets registre/kartoteker). Samtidig skal udbygningen ske på en »harmonisk« måde, således at »flaskehalse« fortsat undgås.

Som følge af udviklingen i pris-/ydelsesforholdet på edb-udstyr udgør materielanskaffelserne en fortsat mindre andel af de samlede investeringer i edb.

I aftagende rækkefølge er de fleste omkostninger knyttet til:

1. tilvejebringelse af oplysningerne (datagrundlaget)
2. udvikling og vedligeholdelse af anvendelsesprogrammerne.
3. anskaffelse og vedligeholdelse af edb-materiellet.